

Stadsvisie Cultuur 2016 – 2020

Bijlagen

Bijlage

Scenario's stadsvisie cultuur

SCENARIO'S STADSVISIE CULTUUR

In deze bijlage zijn de complete scenario's die zijn gemaakt voor de nieuwe stadvisie cultuur opgenomen. Om te komen tot een nieuwe visie op cultuur is het scenario- denken toegepast. Wij hebben gekozen voor het maken van scenario's omdat ze uitermate geschikt zijn om (verschillende) ontwikkelingsrichtingen in kaart te brengen en na te denken over de consequenties daarvan. Het maken van scenario's helpt daarbij om je te richten op de meest essentiële keuzes die voorliggen. Daar kwam bij dat gedurende het opstellen van de stadvisie het lang niet duidelijk was of er wel of niet bezuinigd zou worden op cultuur. Het idee daarbij was dat de scenario's van pas konden komen om scherpere keuzes te maken als er besloten zou worden om te bezuinigen op de cultuursubsidies.

Het is goed om te bedenken dat scenario's geen voorspellingen of concrete beleidsvoorstellen zijn. Scenario's bevatten meerdere, kwalitatieve toekomstbeelden. Het gaat hierbij vaak om radicale beelden die onderscheidend zijn van elkaar. De scenario's zijn een instrument om een breed, strategische gesprek te kunnen voeren over een willekeuring onderwerp en zijn geen doel op zich. Er zijn verschillende vormen van scenario's. In dit proces is er voor gekozen om zogenaamde doelscenario's te maken. Bij deze vorm wordt van binnen naar buiten gedacht en wordt de wereld om ons heen als een vast gegeven beschouwd. Het maken van eigen keuzes staat centraal bij de scenario's. Daarom leent deze vorm zich ook goed voor beleidstrajecten zoals deze visie. Uitgangspunt voor het maken van de scenario's was dat de inhoud van de scenario's zoveel mogelijk radicaal en onderscheidend is. Waarbij de inhoud van elk scenario wel plausibel en relevant is.

Dilemma's en de totstandkoming van een assenkruis

Een belangrijke stap in het maken van een scenario is dat je komt tot een assenkruis. Langs de assen worden namelijk de vier mogelijke scenario's gevormd. Elke as staat daarbij symbool voor een essentiële keuze. Daarom is eerst in beeld gebracht welke keuzes de gemeente Almelo heeft waar het gaat om het cultuurbeleid. Deze keuzes zijn verwoord in dilemma's. Uit al die dilemma's zijn de twee belangrijkste keuzedilemma's gekozen (keuzes met de meeste impact). Dat heeft geresulteerd in het assenkruis (zie pagina hiernaast) dat het vertrekpunt is geweest voor het opstellen van de vier scenario's.

Doel	Centraal in het beleid staat de autonome, intrinsieke waarde van kunst en cultuur. De kunsten en de kwaliteit daarvan zijn het centrale focuspunt van de inspanningen en het beleid. De kwaliteiten van de stad worden benut en/of versterkt om hoogwaardige kunst en cultuur te huisvesten.
Middel	Centraal in het beleid staat de toepassing van kunst en cultuur als (communicatie)vorm. Het gaat niet om het culturele eindresultaat, maar om bovenliggende doelen die wij met cultuur bereiken. We zetten het in om vaardigheden te ontwikkelen. Om mensen aan het werk te krijgen. Om in gesprek te raken met de samenleving over hoe de stad er uit kan zien. Om gemeenschapszin te vergroten. Kunst en cultuur worden ingezet om de aantrekkelijkheid van de stad te vergroten of maatschappelijke ontwikkelingen op gang te brengen
Doen	In het cultuurbeleid wordt er voor gekozen om Almelo te profileren als een stad waar (hoogwaardige) cultuur gemaakt wordt (toneel, media, beeldende kunst, muziek). Het beleid richt zich op het aantrekken en faciliteren van makers. Zowel op amateur als professioneel niveau.
Ervaren	In het cultuurbeleid wordt er voor gekozen om Almelo vooral te profileren als een stad waar je van (specifieke vormen) van cultuur kunt genieten. Er zijn verschillende, interessante plekken waar je voorstellingen, beeldende kunst en allerlei mogelijk vormen kunt ontdekken, bekijken en beluisteren.

Vier scenario's

In totaal zijn er vier scenario's uitgewerkt. Deze scenario's worden in deze paragraaf omschreven. Daarbij wordt eerst per scenario omschreven wat het scenario behelst. Om zo een goed beeld te krijgen van inhoud en karakter van het scenario. Om de scenario's te kunnen beoordelen is het ook van belang dat de consequenties van elk scenario in beeld te hebben. Deze worden in de volgende paragraaf beschreven.

Maak het in Almelo Scenario 1 Doen | Doel

Van 2015 naar 2025 | Het verhaal van Almelo culturele makerstad | Scenario samengevat

Maken zit in het DNA van de stad. Zowel in het verleden als het heden kent Almelo een sterke (industriële) maakcultuur. Kleinschalige initiatieven van Almelose makers en het succes van bijvoorbeeld de stadsmusical Van Katoen en Nu hebben gezorgd voor nieuw bravoure. Er is een beweging om Almelo te profileren als een plek waar cultuur gemáákt wordt. Daarnaast biedt Almelo vruchtbare grond voor talent. De stad bracht – in vergelijking met andere (Twentse) steden – al opvallend veel talenten voort. Door te investeren in de maakcultuur van Almelo – en gebruik te maken van de gunstige condities hiervoor – ontstaat een spannende stad, waarin ruimte is voor experiment, verrassing en verdere talentontwikkeling.	Almelo is uitgegroeid tot een plek van betekenis voor cultuurmakers. De vestigingsvoorwaarden zijn gunstig, er is een stroom aan uitdagende opdrachten en makers kunnen zich ongehinderd ontwikkelen. Talent krijgt de ruimte om op hoog niveau te experimenteren. Er is een prikkelend klimaat gecreëerd dat overal voelbaar is. Makers uit Almelo en vernieuwers van buiten hebben zich ruimte toegeëigend in leegstaande panden: in fabriekshallen wordt theater gemaakt, in winkels beeldende kunst, in kantoren muziek. Almelo weet zich te onderscheiden door kunstenaars en de Almelose maakindustrie op een verrassende manier met elkaar te verbinden, wat leidt tot allerlei innovatie. Op Netflix verschijnt een documentaire over de Almelose renaissance.
--	--

Speerpunten:

Prioriteit wordt gegeven aan het stimuleren en faciliteren van het maken van hoogwaardige kunst en cultuur. Er is gericht beleid om kunstenaars en makers te verbinden aan de stad door gericht opdrachten te verstrekken en een klimaat te creëren waarin het maken van kunsten en cultuur bij gedijt. Het onderwijs richt zich op de ontwikkeling van toptalenten. De stad wordt gericht gebruikt als decor en podium voor producties die voor of in Almelo gemaakt zijn. Actiepunten:

- Talentontwikkeling. Realiseren van een jeugdkunstacademie voor toptalenten op het gebied van beeldende kunst, theater en muziek. Lobby voor binnenhalen hogere kunstopleiding
- Oprichten van een productiehuis.
- Voorwaarden creëren voor het maken van kunst en cultuur: oprichten van een fonds dat maken stimuleert en faciliteert. Kunstenaars, muzikanten en makers uitnodigen en zorgen voor huisvesting.
- Leegstaande panden beschikbaar stellen voor culture makers.
- Aanstellen van een cultureel intendant door de gezamenlijke instellingen. De intendant is de culturele verbinder.
- De bibliotheek kijkt samen met andere partijen (bijvoorbeeld Roskam, Tubantia en Gele Raaf) naar de mogelijkheden om te starten met een mediacentrum.

Ervaren De podia en culturele instellingen hebben - samen met krachtige partijen van buiten Almelo - een productiehuis opgericht. Het productiehuis (theater, muziek, beeldende kunst etc.) richt zich op het maken van hoogwaardige producties die op bijzondere locaties gespeeld kunnen worden. Aan de producties zijn (onderdelen van) opleidingen gekoppeld. Bij het programmeren en opzetten van evenementen staat het presenteren van of voor Almelo gemaakte producties centraal. Een aantal festivals – waar het maken centraal staat - zijn gericht versterkt. Het gaat met name om het pleinconcert en het Twentse Lentefestival. De musea richten zich op het produceren van museale content (een levend verhaal over wat de stad is / kan zijn) die de ontwikkeling en de toekomst van de stad weerspiegelen. Ze leggen daarbij de verbinding met andere makers uit de stad.

Leren en kennis Het kunst- en cultuuronderwijs in Almelo richt zich op datgene wat nodig is om het maken van kwalitatief hoogwaardige kunst en cultuur te stimuleren. Het onderwijs richt zich op het faciliteren van talenten. Kaliber is begonnen met topstroom- cultuuronderwijs. Met name NAXT is versterkt om cultureel talenten te ontwikkelen. Tussen de podia in de stad en onderwijsinstellingen in de regio en het land zijn speciale onderwijsprogramma's opgezet die resulteren in bijzondere (stage of afstudeer)projecten. Met de Provincie Overijssel en diverse academies zijn Jonge Makers- regelingen opgesteld om talent (beeldende kunst, architectuur en vormgeving) de stad kleur te laten geven. De bibliotheek wordt getransformeerd tot een plek waar het verrijken en produceren van kennis centraal staat. De kennis over de stad en de wereld om ons heen wordt via slimme, innovatieve concepten verbonden met makers. Samen met Roskam en Tubantia en actieve Almeloërs (blogs, journalistiek, fotosites) wordt de bibliotheek omgebouwd tot een mediacentrum.

Maken Sectoren die al redelijk sterk in ontwikkeling waren waar het gaat om het maken van kunst en cultuur zijn verder versterkt. Er is met name ingezet op het verhogen van het aantal kwalitatieve producties op het gebied van muziek en muziek- theater (doorontwikkeling musicals). Er is extra geïnvesteerd in experimenten om klassieke muziek voor een breder publiek toegankelijk te maken. Hiervoor worden samen met andere (culturele) sectoren speciale producties gemaakt. Kunstenaars worden uitgedaagd om aan de hand van interessante opdrachten (vanuit bedrijven, particulieren, gemeenten) te komen met hoogwaardig werk.

Verdienen en ontwikkelen Het bedrijfsleven in Almelo en omgeving profiteert van de energie die het maken van hoogwaardige kunst en cultuur met zich meebrengt. De vernieuwing, verwondering en vervreemding die de hoogwaardige makers met zich meenemen worden gebruikt om slimmere en betere producten en diensten te ontwikkelen. Bedrijven stimuleren dit door gerichte opdrachten uit te zetten die zowel gericht zijn op productontwikkeling en verbetering alsmede het verbeteren van de ontwikkeling van de stad. Door de focus op het maken is er sprake van een versterkte ontwikkeling van creativiteit, vindingrijkheid bij Almeloëse kinderen. Door combinaties tussen onderwijs en makers wordt het adaptief vermogen van de Almeloëse leerlingen verhoogd en daarmee ook de kansen op de arbeidsmarkt.

Stad als decor en podium Bijzondere locaties worden ingezet om makers van hoge kwaliteit aan te trekken of te behouden. Het Indië- terrein wordt ingezet als plek voor makers met een grote ruimtebehoefte. Er wordt gestuurd op hoge kwaliteit in de gebouwde omgeving. Architectuur- en ontwerptalent krijgt ruimte om op zoek te gaan naar vernieuwing en de (nieuwe) stad vorm te geven. Zo ontstaat het erfgoed van de toekomst.

Beleef het in Almelo Scenario 2 Ervaren | Doel

Van 2015 naar 2025 | Het verhaal van Almelo Topcultuur | Scenario samengevat

Het is een feest om in Almelo te spelen. Het Theaterhotel Almelo is gekozen als een van de beste theaters van Nederland. De gastvrijheid en het publiek worden door gezelschappen geroemd. Ook bij andere culturele evenementen valt makers op hoe warm het welkom is en hoe ontvankelijk het publiek eigenlijk is voor cultuur. Dat geeft de aanzet voor podia en andere culturele instellingen om Almelo uit te bouwen tot een 'Broadway van het Oosten', waar het beleven van cultuur van hoge kwaliteit centraal staat. Zowel in als buiten de instellingen. Er wordt geïnvesteerd in de kwaliteit van faciliteiten en festivals en in het binnenhalen van topproducties.	Het aantal voorstellingen en culturele evenementen in Almelo is fors gegroeid. De stad heeft een sprong gemaakt op de ranglijst van de Atlas voor Gemeenten. Door slim samen te werken is het gelukt om voor een scherpe prijs hoogwaardig te programmeren. De theaters halen regelmatig de Toneelgroep Amsterdam naar Almelo. De stad wordt gebruikt als decor voor unieke voorstellingen. De locatietheaterproductie Fata Morgana van Robin de Levita draait al twee jaar op het voormalige Waterrijkerrein. Bestaande festivals groeien dankzij de samenwerking tussen instellingen en een uitdagende programmering uit tot evenementen met 100.000 bezoekers.
---	---

Speerpunten in dit scenario:

Het aanbieden van een gevarieerd en aantrekkelijke cultuurprogramma is het belangrijkste doel in dit scenario. De focus ligt op podiumkunsten, beeldende kunst in de openbare ruimte en festival. Het verbeteren van de zichtbaarheid van erfgoed is verbonden met culturele producties en tentoonstellingen. Actiepunten:

- Realiseren van een hoogwaardig cultureel festival door te investeren in de kwaliteit van een bestaand festival of een nieuw festival toe te voegen.
- Culturele instellingen slaan handen ineen en komen tot gezamenlijke programmeren van podia en plekken in de stad, inclusief een volwaardig filmhuis.
- Tentoonstellingsbeleid wordt uitgevoerd. Museum van verbeelding met wisselende exposities. Bijzondere panden worden gebruikt voor exposities van topniveau.
- Investeringsplan voor goede theaterfaciliteiten. Samenvoegen van theaters op één locatie.
- Onderwijsprogramma gericht op het leren, kennen en waarden van kunst en cultuur.

Ervaren Er is gericht beleid gevoerd om podiumkunsten meer status en een prominente plek te geven in Almelo. Het Theaterhotel, Hof'88 en NAXT zijn samengegaan om te komen tot een gevarieerd, uitdagend podiumprogramma dat iets toevoegt aan het Twentse theater- en muzieklandschap. Samen met gezelschappen uit de rest van de land worden bijzondere concerten en producties exclusief voor Almelo geprogrammeerd. Deze worden in het weekend opgevoerd (een weekendje weg in Twente). Samen met Movie Unlimited Bioscopen is een culinair filmhuis gerealiseerd (doorontwikkeling service- concept bioscoop). Door slim gebruik te maken van bestaande podia, leegstaande panden en bijzondere locaties is een gevarieerd concertprogramma gerealiseerd (van klassiek tot jazz en pop). Bijzondere gebouwen worden beschikbaar gesteld voor tentoonstellingen. Het evenementenbeleid is versterkt door vooral in te zetten op sterke, culturele evenementen. Door extra te investeren in de Theaterroute, HobNob en het Historisch Festival is de kwaliteit van deze festivals met een groot publieksbereik versterkt. Er wordt geïnvesteerd in de accommodaties van de instellingen om ze geschikt(er) te maken voor topproducties en ze dichterbij de binnenstad – en bij het publiek – te trekken. NAXT wordt vooral gebruikt als poppodium.

Leren en kennis Het onderwijs richt zich hoofdzakelijk op het toegankelijk maken van kunst en cultuur voor zoveel mogelijk kinderen. Kaliber Kunstenschool ontwikkelt samen met andere culturele instellingen worden vanuit het onderwijsachterstandenbeleid programma's waarin het waarderen en ervaren van kunsten en cultuur centraal staat. De bibliotheek transformeert – naast de leenfunctie die zorgt voor beleving en vermaak in de eigen omgeving - naar een voorziening waar kennis (interactief) en cultuur ervaren kan worden. Mensen komen steeds vaker voor de verhalenvertellers die er zijn in plaats van het lenen van boeken. In de avond en het weekend organiseert de bibliotheek samen met maatschappelijke initiatieven zoals de Nieuwe Liefde en theaters in de stad diverse lezingen en bijeenkomsten met interessante sprekers en schrijvers. De bibliotheek is vaker open (maandag en koopzondagen) en de horeca-functie is uitgebreid.

Maken Er is aandacht voor beeldende kunst in de openbare ruimte. Dit uit zich onder andere in verschillende kunstroutes. MAFF is niet langer een evenement, maar een beweging die zich inzet voor het verlevendigen en verfraaien van de openbare ruimte door gebruik te maken van de nieuwste technologieën.

Verdiene en ontwikkelen Waar het gaat om werkgelegenheid is ingezet op het realiseren van sterke verbindingen tussen horeca en recreatie met kunst en cultuur. Het Theaterhotel heeft samen met andere hotels in Twente het culturele weekendje weg in Twente geïntroduceerd en daarmee het aantal hotelovernachtingen in Almelo en omgeving aanzienlijk vergroot.

Stad als decor en podium

Specifieke kwaliteiten van de stad worden benut zodat unieke producties ontstaan, die sterk aan Almelo gebonden zijn. De succesvolle Almelo Alleeloop wordt uitgebreid met een cultureel festival (locatietheater). De gemeente en vastgoedeigenaren voeren actief monumentenbeleid met aandacht voor herstel, hergebruik en restauratie.

Cultuur als cement Scenario 3 Doen | Middel

Van 2015 naar 2015 | Het verhaal van cultuur al cement | Scenario samengevat

Cultuur bindt de stad samen. Op verschillende manieren blijkt dat Almelo er met cultuur in slaagt de gemeenschapszin te vergroten, talenten te ontwikkelen en sociale stijging tot stand te brengen. Individuele projecten van verschillende instellingen toonden dit al op kleine schaal aan. Zo liet de stadsmusical Van Katoen en Nu zien hoe professionals en amateurs samen een prikkelende productie kunnen opzetten, waarbij tegelijkertijd nieuwe verbindingen in de stad werden gelegd. Het zet de gemeente Almelo en de culturele partijen in de stad er toe aan om cultuur nog meer als drager in te zetten en zo de ontwikkeling van de stad te stimuleren.	Almeloërs zijn ongegeneerd trots op hun stad. Het aantal Almeloërs dat actief aan de samenleving deelneemt en zich goed ontwikkelt is sterk gestegen. Onderzoek laat zien dat dit vooral komt door de strategie om participatie en gemeenschapszin te vergroten door cultuur in te zetten. Kunstenaars en culturele instellingen zijn tal van projecten gestart met zorgverleners en onderwijsinstellingen. Elke wijk heeft een eigen orkest of toneelgezelschap. Als Almeloërs wordt gevraagd om hun leven met een cijfer te beoordelen, geven zij dat een 8 of meer. Een Almeloë DJ scoort zelfs een wereldhit met een nummer dat is gemaakt voor een uniek project met Parkinsonpatiënten
---	--

Speerpunten:

In dit scenario wordt cultuur breed ingezet om de kracht van de Almeloë samenleving te versterken. Er wordt breed ingezet op het realiseren van (grootschalige) community- art projecten. Waarbij amateurs samen werken met topprofessionals gericht werken aan een eindproduct. De culturele instellingen hebben in dit scenario vooral de verbinding gezocht met tal van andere organisaties die dicht bij inwoners opereren. Actiepunten:

- Oprichten van een productiehuis voor het opzetten en uitvoeren van concrete *community art* projecten
- Brede toegankelijkheid van culturele voorzieningen verbeteren
- Aanstellen van een stadsprogrammeur bij de theaters, die de verbinding legt tussen initiatieven uit de stad en de podia.
- Realiseren van een mobiele broedplaats die de wijken in trekt om jongeren in aanraking te brengen met cultuur.
- Breed onderwijsprogramma voor basisscholen met cultuur als rode drager.

Ervaren Voorstellingen, concerten, exposities, muziek-*battles* worden uitgevoerd bij wooncomplexen, zorginstellingen op straat een in leegstaande gebouwen. De leegstaande gebouwen worden gebruikt als tijdelijke laboratoria voor culturele experimenten. Door de veelheid aan workshops en activiteiten is er veel levendigheid in de stad. In de binnenstad worden de beste, bijzondere producties aan een breder publiek gepresenteerd.

Leren en kennis Elke school heeft een kunst & cultuureducatieprogramma. Muziekonderwijs is een wezenlijk onderdeel van het jaarlijkse programma. Het onderwijs wordt sterk verbonden met het maken van verrassende en bijzondere producties die een breed publiek bedienen. Prioriteit van het kunstonderwijs ligt bij het ondersteunen en stimuleren van kwetsbare groepen. NAXT en Kaliber zetten met cultuureducatie in op de ontwikkeling van vaardigheden. Door de gezamenlijke producties is er een goede doorstroom naar muziek en kunstlessen of verenigingen. De bibliotheek zoekt actief de bewoners op. Hierbij wordt slim gebruik gemaakt van het bestaande (maatschappelijke) vastgoed. Centrale opgave voor bibliotheek is het bestrijden van analfabetisme en onderwijsachterstanden. Samen met het Armoedepact, UWV en burgercoaches worden laaggeletterden met kansen op de arbeidsmarkt naar werk en/of vrijwilligerswerk begeleid. Met het onderwijs en kinderdagverblijven zijn programma's opgezet om taal- en leesvaardigheid te verbeteren (versterking taalpunt en bieb op school).

Maken Het maken van kunst en cultuur is verbonden aan tal van wijk- en buurtprojecten. Kunst en cultuurprojecten zijn geïntegreerd in de wijkagenda's die zijn uitgevoerd in de aandacht wijken. Zorgverzekeraars en instellingen die betrokken zijn bij de gedecentraliseerde taken rondom zorg en hulpverlening hebben cultuurprogramma's opgenomen in hun reguliere aanbod. Nieuwe voorstellingen worden gemaakt met en voor door bewoners. In wijken zijn leerorkesten en toneelgezelschappen opgericht. Topprofessionals van binnen en buiten Almelo worden ingeschakeld om er iets onvergetelijks van te maken. Beeldende kunstenaars in en buiten Almelo worden verbonden met het onderwijs (met name basisscholen) om via kunst en cultuur belangrijke competenties voor de arbeidsmarkt te ontwikkelen.

Verdiene en ontwikkelen Cultuur wordt ingezet als hét participatiemiddel voor kwetsbare groepen en als bindingsfactor in stad, wijk en buurt. De ontwikkeling van de mensen in de stad en de mensen die op (top)amateurniveau bezig zijn met kunst en cultuur staat centraal. Door amateurs te verbinden met topprofessionals stijgt het individuele en algehele niveau van kunst en cultuur in de stad. De Nieuwe Organisatie heeft samen met culture instellingen programma's ontwikkeld om de zelfredzaamheid en het vertrouwen eigen kunnen te versterken.

Stad als decor en podium Actief broedplaatsenbeleid. De broedplaatsen werken als aanjager voor (wijk)ontwikkeling. De Acaciaschool in het Nieuwstraatkwartier blijkt een aanjager te zijn in de verdere ontwikkeling van de wijk. Door te experimenteren met kunst, cultuur en cross-overs op braakliggende, leegstaande of in ontwikkeling zijnde locaties wordt gezocht naar de (binnen)stad van de toekomst. Er worden *artist-in-residence*-locaties opgezet, waarbij makers van buiten de stad middels hun werk een bijdrage leveren aan de discussie over de ontwikkeling van de stad. Bekende auteurs worden ieder jaar uitgenodigd om over de stad te schrijven. Erfgoed en musea ontsluiten via een actief, multimedialplatform het materiële erfgoed en hun collecties aan de hand van relevante thema's.

Almelo bloeit op Scenario 4 Ervaren - Middel

Van 2015 naar 2025 | Het verhaal van de cultuur die de stad tot bloei brengt | Scenario samengevat

Almelo staat aan het begin van een stadsvernieuwing. Het water komt terug en nieuwe stenen brengen nieuw elan. Maar er is meer nodig dan het stapelen van stenen. De partijen die de binnenstad ontwikkelen komen samen met het culturele veld tot een aanvalsplan: cultuur wordt ingezet voor het realiseren van een vitale, veerkrachtige binnenstad. Het plan is een antwoord op de hoofdpoging in de perspectiefnota 2015 zoals die geformuleerd is voor de ontwikkeling van de binnenstad. Voor de wijken geeft het project Sluitersveld- orkest aanleiding om cultuur in te zetten als een middel om verschillende doelgroepen met elkaar in contact te brengen over de ontwikkeling van hun eigen woon- en leefomgeving.	Kunst en cultuur hebben de stad zichtbaar veranderd. Het aangezicht van de stad is verbeterd en verlevendigd. <i>Street artists</i> werken op verschillende plekken aan grote muurschilderingen. Ze hebben de binnenstad en het Nieuwstraatkwartier getransformeerd tot een straatmuseum. Elke dag stopt een bus Chinese toeristen in de stad om de bijzondere <i>streetart</i> route te wandelen. Met culturele interventies in de binnenstad wordt het publiek uitgedaagd na te denken over de toekomst van Almelo. Het Theaterhotel en Hof'88 onderscheiden zich door producties met een maatschappelijk karakter. Aan voorstellingen worden discussie- of praatprogramma's gekoppeld. Culturele instellingen zijn actief op scholen om de verbeeldingskracht te vergroten.
---	--

Speerpunten:

Centraal in dit scenario staat het bieden van een cultureel aanbod dat gericht is op consumptie en naast puur vermaak ook aanzet tot nadenken en oproept tot actie of verdere ontwikkelingen. Het organiseren van Het culturele aanbod is breed toegankelijk en houdt rekening met de culturele diversiteit in de stad. Cultuur draagt bij aan ontmoeting en wordt ingezet om de binnenstad de herwonnen identiteit te geven. Actiepunten:

- Aanwijzen van delen van de stad als 'openluchtmuseum' voor *streetart*.
- Opzetten van een binnenstadslab, waarin door middel van kunst en cultuur nieuwe concepten worden getest voor de binnenstad van de toekomst.
- Oprichten van een 'culturele voedselbank' dat betaalbaar en gezond eten combineert met toegankelijk maken van cultuur.
- Brede culturele programmering met maatschappelijke projecten

Ervaren

De podia programmeren producties meer dan ooit niet alleen binnen hun eigen gebouwen, maar gebruiken de stad nadrukkelijk als decor. De onderwerpen van de voorstellingen die worden geprogrammeerd sluiten aan op maatschappelijke relevante thema's. Kaliber en Naxt zetten met andere partijen projecten op in de wijken waar het beleven van cultuur centraal staat.

Leren en kennis

Cultuureducatie is een integraal onderdeel van het onderwijs. Een brede basis van alle kunstvormen (receptief) wordt aangeboden. Kunst en cultuur wordt zo geïntegreerd in het onderwijsprogramma dat het meerdere onderwijsdoelen kan dienen. De bibliotheek organiseert samen met de Nieuwe Liefde diverse lezingen over zingeving, letteren en maatschappelijke thema's. Op interessante locaties worden leestafels en afhaalpunten ingericht. De collectie van de bibliotheek is gewijzigd in een mobiele marktkraam die dienst doet als pop-up bibliotheek.

Maken

Prioriteit ligt bij het ondersteunen van amateurverenigingen en het inzetten van beeldende kunst om de esthetiek van de stad te verbeteren. Culturele instellingen hebben zich ontwikkeld tot expertcentra voor maatschappelijke initiatieven. Toegankelijke media (fotografie, vormgeving) krijgt ruim baan. Omdat ze dicht bij de mensen staat en zo kan bijdragen aan de verdere ontwikkeling van identiteit.

Verdiene en ontwikkelen

Culturele instellingen sluiten zich meer aan bij andere bestaande netwerken in de stad (Armoedepact, De Nieuwe Organisatie, Sportbedrijf, Dimence, Binnenstad-ondernemers) en wijken. Cultuur wordt ingezet om binnen die netwerken te komen tot slimmere oplossingen en mensen die iets willen organiseren een kans te geven.

Stad als decor en podium

Verhogen aantrekkelijkheid van stad en wijk door kunst en cultuur zichtbaar in de stad te brengen. Muurgedichten en *street-art* zijn op tal van gebouwen te bewonderen. Lege plekken worden ingezet als festivallocaties, om zo 'dode' locaties weer tot leven te wekken en de potenties van deze plekken zichtbaar te maken. Feest van de leegstand. Bijzondere of 'onbekende' plekken in de stad worden gebruikt om verhalen over de stad te vertellen. Het stadsmuseum en het huis van Katoen en Nu organiseren jaarlijks een textielverhalenroute door de stad. Het Twente Lente festival is een cultureel festival geworden dat (de rol van) het water in de stad zichtbaar maakt. Het erfgoed van de stad (materieel en immaterieel) wordt zichtbaar betrokken bij de ontwikkeling van de stad. Oude waterroutes, gebouwen, verhalen zijn op een verrassende manier verwerkt in de fysieke omgeving.

Consequenties van de vier scenario's

Maatschappelijke effecten

Maak het in Almelo	Beleef het in Almelo	Cultuur als cement	Cultuur brengt de stad tot bloei
Meer hoogwaardige culturele activiteiten en opleidingen	Zoveel mogelijk mensen (die het kunnen betalen) komen in contact met kunst en cultuur	Veel meer mensen dan nu komen in aanraking met kunst en cultuur. Waaronder kwetsbare groepen.	Optimale toegang tot cultuur en informatie waardoor inwoners van de stad zich beter kunnen ontwikkelen en informeren.
Meer bezoekers van buiten Twente	Breed aanbod aan hoogwaardige cultuur	Cultuur zorgt ervoor dat talenten beter en verder worden ontwikkeld. Kwetsbare groepen en jongeren vergroten hun kansen op participatie en er is zodoende sprake van sociale stijging	Mensen krijgen door kunst en cultuur meer oog voor hun eigen talenten en culturele identiteit en kunnen deze verder ontwikkelen.
Aantrekkelijke vestigingsplaats voor bedrijven	Almelo aantrekkelijker voor hogere inkomens door hoogstaande cultureel aanbod	Kunst en cultuur zijn een vliegwiel voor een aantrekkelijke stad en de sociale agenda. Het verbindt vele raderen in de samenleving en zorgt voor beweging.	Meer oog voor esthetiek en mooie dingen waardoor de stad als geheel aantrekkelijker wordt.
Almelo krijgt een sterker imago. Culturele talenten en producties zorg zorgen ervoor dat mensen trots worden op hun stad		Meer zelfbewustzijn, zelfvertrouwen en eigen kracht in de samenleving	De stad wordt aantrekkelijker voor mensen met een hoger opleidingsniveau.
Leefbaarheid verbetert, huizenprijzen stijgen er komen meer hoger opgeleiden naar Almelo		Lagere zorgkosten en minder eenzaamheid	Trots op de stad wordt vergroot.
			Leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de stad vergroot. Gunstigere voorwaarden voor vestiging van nieuwe inwoners en/of bedrijven.

Consequenties voor culturele instellingen

Maak het in Almelo	Beleef het in Almelo	Cultuur als cement	Cultuur brengt de stad tot bloei
Instellingen richten zich op ontwikkeling van toptalenten en minder op het faciliteren van de gemene deler (breed)	Bij vernieuwingen en investeringen wordt het accent gelegd bij investeringen in activiteiten, producties en geschikt maken van faciliteiten voor deze producties,	Meer samenwerking tussen culturele instellingen en maatschappelijke organisaties (over schutting kijken en buiten gebaande paden gaan)	Er worden nieuwe eisen gesteld aan alle culturele subsidies. Culturele instellingen krijgen alleen nog middelen als ze verbonden kunnen worden aan bredere maatschappelijke opgave.
Podia en opleiden / maken worden sterker met elkaar verbonden. Theaters en instellingen in Almelo worden een productiehuis die programmeren	Amateurkunst verbinden aan topprofessionals om zo te zorgen voor een hoger cultureel niveau	Meer projectmatige werken, flexibel kunnen werken en durven experimenteren	Theaterhotel Almelo en Hof '88 passen hun programmering aan door meer sociaal maatschappelijke producties te programmeren
Meer mogelijkheden voor produceren. Meer ruimte voor unieke producties. Minder producties die je overal al kunt zien	Bestaande culturele infrastructuur optimaliseren en versterken door het richten op hoogwaardig cultureel aanbod	Meer samenwerken met amateurs en lokale, professionele muzikanten en kunstenaars	Culturele instellingen worden integraal onderdeel van aanpak binnenstadplan
De traditionele bibliotheek- functie verliest betekenis. Bibliotheek richt zich op produceren van kennis en cultuur en er is een sterkere focus op orale tradities (story- telling)	Minder aandacht en middelen naar muziekschool en/of bibliotheek. Het gaat niet om zelf doen en leren, maar om het consumeren van een hoogwaardig aanbod	Uitbouwen van het vrijwilligersnetwerk	
Kaliber Kunstenschool is minder aanwezig op scholen. Er is een strengere selectie aan de poort om kwaliteit te bewaken	Focus op theatervoorstellingen, ervaren beeldende kunst en cultureel erfgoed	Meer wijkgericht werken. Kaliber richt in iedere wijk/school een wijkorkest of wijkkoor op. Meer verbinding met scholen in de wijken.	

Grootste verandering ten opzichte van nu

Maak het in Almelo	Beleef het in Almelo	Cultuur als cement	Cultuur brengt de stad tot bloei
Doorbraak in benadering van kwaliteit en talenten. Grotere ambities en daar ook naar handelen. Geloof in eigen kunnen en talenten.	Trendbreuk met huidige programmering en huidig profiel.	Brede acceptatie van kunst en cultuur als een belangrijke middel voor ontwikkeling samenleving en individuen	Kunst en cultuur meer dan ooit herkenbaar aanwezig in het straatbeeld van Almelo.

Financiering

Maak het in Almelo	Beleef het in Almelo	Cultuur als cement	Cultuur brengt de stad tot bloei
Huidige budgetten worden opnieuw verdeeld aan hand van keuzes die volgen uit scenario.	Herverdeling van huidig budget.	Sterkere verbinding met middelen onderwijsachterstandenbeleid.	Huidige budgetten in het culturele domein worden specifiek ingezet voor realisatie van sociale, maatschappelijke doelen
Nodig om extra fondsen te werven zowel landelijk als provinciaal om scenario echt waar te kunnen maken.	Middelen van buiten Almelo worden aangetrokken voor topproducties .	Intensivering van het aanvragen van projectsubsidies (landelijk en provincie).	Extra middelen vanuit Provincie Overijssel voor vernieuwing bibliotheekfunctie en sociale innovatie
Meer publiekinkomsten en deel van de opbrengsten toeristenbelastingen worden geïnvesteerd in cultuur	Een grotere bijdrage van inwoners / bezoekers (publiekinkomsten)	Bundelen geldstromen door samenwerking met maatschappelijke partijen, sociale partners en bedrijven	Bundelen geldstromen door samenwerking met sociale partners (zorginstellingen, verzekeraars etc.).
Incidenteel aanjaagbudget vanuit gemeente Almelo. Gekoppeld aan binnenstadsplannen	1 procent regeling beeldende kunst	Financiering wordt ontschot. Versterkte inzet middelen cultuur vanuit andere domein (sociaal, economie en welzijn).	Financiering in het sociale domein wordt zoveel mogelijk ontschot
Fonds voor makers in de stad	Fonds voor programmering in de stad	Maatschappelijk vastgoed wordt multifunctioneel ingezet tegen een maatschappelijke tarief	

Voordelen

Maak het in Almelo	Beleef het in Almelo	Cultuur als cement	Cultuur brengt de stad tot bloei
Meest sturende scenario waaruit relatief logisch volgt wat moet gebeuren. Biedt echt substantieel iets anders dan wat er al is en draagt bij aan een scherper profiel van Almelo	Is bij voldoende financiële middelen een relatief eenvoudig te realiseren scenario (kwestie van programmeren, inkopen etc.). Duidelijk wat je moet doen.	Biedt veel mogelijkheden en kansen om cultuur te verbinden met het realiseren van meervoudige doelstellingen (sociale cohesie, participatie, aantrekkelijkheid van de stad etc.) die wij belangrijk vinden	Biedt een verbetering van de esthetiek van de stad die al lang gewenst wordt / nodig is. Sluit erg goed aan bij verbeterde beleving van de binnenstad en onvermijdelijkheid van de verrassing. Past bij tijdgeest.
Sluit aan bij autonome wens / intrinsieke motivatie van culturele makers om iets te creëren / te maken.	Er wordt al ongelooflijk veel georganiseerd in Almelo waarop gemakkelijk aangehaakt kan worden.	Cultuur goede voedingsbodem gebleken om mensen met elkaar te laten samenwerken en partijen bij elkaar te brengen (zie o.a. Van Katoen en Nu)	De fysieke herontwikkeling van de binnenstad biedt concrete kansen om dit snel en relatief eenvoudig te realiseren
Scenario dat de meeste potentie heeft om een impuls te geven aan individuele talentontwikkeling.	Scenario dat de meeste potentie heeft om een economische impuls te geven aan de stad.	Scenario dat de meeste potentie heeft om een impuls te geven aan de participatie.	Scenario dat de meeste potentie heeft om een bijdrage te leveren aan een onderscheidende binnenstad.

Nadelen

Maak het in Almelo	Beleef het in Almelo	Cultuur als cement	Cultuur brengt de stad tot bloei
Levert vooral voordelen op voor individuen. Afgevraagd kan worden wat het algemeen belang is.	Voegt relatief weinig toe aan het culturele aanbod wat er in de regio al is.	Te hoge verwachtingen ten aanzien van wat je met cultuur allemaal kunt bereiken. Mogelijk erg bevoogdend.	Heeft een relatief beperkte focus en is lastig te vertalen naar Almelo. Kan erg ad-hoc worden en als vermoeiend en te vluchtig worden ervaren worden.
Keuze om ergens de beste in te zijn, betekent ook dat er mogelijk minder aandacht is voor de breedte.	Vraag om substantiële financiële impuls t.a.v. huidige faciliteiten, die wij mogelijk niet kunnen of willen realiseren	Risico dat kunst en cultuur tot onzichtbaar element wordt gereduceerd en onvoldoende onderscheidend is.	Richt zicht vooral op consumeren en niet op ontwikkeling.
Huidige basis in Almelo is hiervoor te smal om er echt een succes van te maken.	Wensen en voorkeuren van bevolking sluiten mogelijk onvoldoende aan. Is er voldoende kwaliteitsbesef?	Deel van het bestaande culturele publiek haakt mogelijk af (cultuur in dit scenario veel minder een manier om je te onderscheiden)	Het is nog maar de vraag of bevolking en (culturele) makers de kansen die dit scenario biedt ook herkennen en realiseren. Erg afhankelijk van opstelling vastgoedpartijen

Bijlage

Brieven toekomstbestendige bibliotheek

Raadsbrief ter informatie

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Aan de raad van de gemeente Almelo

Telefoonnummer
06 - 31 99 76 26

Behandeld door
A.S.M. Kamphuis

Datum
12 januari 2016

Onderwerp
Toekomstbestendige bibliotheek

Geachte raadsleden,

Op 20 januari 2015 hebt u een raadsbrief (kenmerk: Raad 2578) ontvangen over het proces en uitvoering 'motie bibliotheekfiliaal de Schelfhorst'. Deze raadsbrief is een vervolg op de raadsbrief van januari 2015 en hierbij informeren wij u over de resultaten van het proces en de wijze waarop wij invulling hebben gegeven aan de 'motie bibliotheekfiliaal de Schelfhorst'.

Opdracht en inhoud eerdere raadsbrief over aanpak uitvoering

In deze motie¹ geeft u ons de opdracht om te zoeken naar een oplossing voor het wegvallen van het bibliotheekfiliaal in de Schelfhorst en te bewerkstelligen dat er een bibliotheekfunctie voor de bewoners in de wijken beschikbaar blijft. In de genoemde raadsbrief heeft het college processtappen benoemd en aangegeven dat de bibliotheek het initiatief heeft genomen voor het ontwikkelen van afhaalpunten in de wijk en met het project 'Bibliotheek op school' aan te willen sluiten bij de ontwikkeling van Integrale Kindcentra (IKC) in de wijken.

Opdracht aan Rijnbrinkgroep

In maart 2015 heeft de gemeente de Rijnbrinkgroep² gevraagd om een advies uit te brengen over een toekomstbestendige bibliotheekfunctie in Almelo. Aanleiding voor deze opdracht was de door u aangenomen motie over de bibliotheekfunctie en de sluiting van de vestigingen in het Heracles stadion en in de Schelfhorst.

Verschillende perspectieven voor een toekomstbestendige bibliotheek

Het onderzoek van de Rijnbrinkgroep 'Beleidsopties Bibliotheek Almelo 2016-2019' is afgerond en besproken met de bibliotheek (directie en bestuur). Het rapport doet suggesties voor een te voeren toekomstig beleid door de bibliotheek zelf. Als uitgangspunt is daarbij gehanteerd dat het gaat om onderdelen en taken die nu al door de bibliotheek worden uitgevoerd (structureel of in projectvorm). Het initiatief dat de bibliotheek zelf heeft genomen voor een aantal vernieuwingen zijn daarbij meegenomen. In het advies van de Rijnbrinkgroep worden deze ontwikkelingen, zoals het Taalpunt, de bibliotheek op school en de afhaalpunten in de wijk (mobiele bibliotheek) verder uitgewerkt om het bereik en het maatschappelijk belang van de bibliotheek in Almelo te vergroten. Het rapport bevat daarnaast ook een aantal organisatieadviezen waar directie en het bestuur van de bibliotheek zelf mee aan de slag wil en waarbij de gemeente niet direct zelf aan zet is.

¹ Motie van 13 november 2014, kenmerk: Raad 2470.

² De Rijnbrinkgroep is een ondersteunings- en adviesorganisatie voor bibliotheken en culturele instellingen in Gelderland en Overijssel.

Verskillende bouwstenen

De Rijnbrinkgroep heeft voor de bibliotheek een aantal uitgangspunten geformuleerd. De belangrijkste zijn: een financieel gezonde uitgangspositie van de bibliotheek, burgers laten meedoen en laten bijdragen aan de samenleving en de bibliotheek als platform voor persoonlijke ontwikkeling. In het advies heeft de Rijnbrinkgroep vijf bouwstenen beschreven voor een toekomstbestendige bibliotheek. De eerste bouwsteen is een afgeslankte en meer efficiënte basisbibliotheek Het Baken, met daarnaast vier aanvullende bouwstenen: basisvaardigheden/laaggeletterdheid; doorgaande leeslijn; mobiele bibliotheek en een mediacentrum.

Basisvaardigheden/laaggeletterdheid

In 2013 is in de bibliotheek het Taalpunt geopend. Het Taalpunt vormt een centrale plek waar alle bewoners van de gemeente, die moeite hebben met lezen en schrijven, terecht kunnen voor advies en begeleiding naar een passend taaltraject. In het Taalpunt wordt samengewerkt door een twintigtal organisaties en 130 vrijwilligers. Het Taalpunt is als project gestart met tijdelijke financiering. Het is de bedoeling om deze activiteit regulier door de bibliotheek uit te laten voeren en om het bereik van het aantal laaggeletterden te vergroten in Almelo. Ook kunnen andere basisvaardigheden-programma's aan inwoners worden aangeboden, zodat burgers beter kunnen participeren in de samenleving.

Bibliotheek op school (doorgaande leeslijn)

Eind 2014 is de bibliotheek gestart met de invoering van de 'Bibliotheek op school' op twee schoollocaties in Almelo. Met dit project wordt leesbevordering door de bibliotheek direct gekoppeld aan het lees- en taalonderwijs op scholen. Tegelijkertijd werken de basisscholen samen met de kindpartners aan een sluitend aanbod op het gebied van onderwijs, zorg, opvang en buitenschoolse activiteiten in elf Integrale Kindcentra, verspreid over de wijken van onze stad. De bibliotheek is gevraagd om bij deze ontwikkeling aan te sluiten door het inrichten van een 'Bibliotheek op school' in deze Integrale Kindcentra.

In onze aanvullende maatschappelijke vraag hebben wij de bibliotheek de opdracht gegeven om dit jaar de activiteit 'Bibliotheek op school' op te starten in, of om te bouwen naar zeven Integrale Kindcentra. De Stuurgroep Onderwijsachterstanden heeft, vanuit de geoormerkte OAB-gelden, hiervoor een éénmalige subsidie van € 97.000,- beschikbaar gesteld. Door een herschikking van financiële middelen kan de bibliotheek het project 'Bibliotheek op school' vanaf 2017 zelf uitvoeren en verder uitrollen naar alle Integrale Kindcentra vanuit de basissubsidie.

Afhaalpunten in de wijk (mobiele bibliotheek)

Begin 2015 is de bibliotheek gestart met het ontwikkelen van afhaalpunten voor boeken in de wijk, met als resultaat dat er begin november op vijf plekken in Almelo afhaalpunten zijn geopend, o.a. in samenwerking met het Sportbedrijf, sportverenigingen en verzorgingshuizen. Het is de bedoeling dat er op termijn tien afhaalpunten en leestafels in Almelo zijn, waar burgers hun boeken in de wijk kunnen ophalen.

Mediacentrum

Deze bouwsteen bevat nieuwe activiteiten, zoals het starten met burgerjournalistiek en maatschappelijke nieuwsproducties van en voor burgers. Dit zijn nieuwe activiteiten voor de bibliotheek en zijn niet opgenomen in de huidige subsidieafspraken en worden ook niet door de bibliotheek uitgevoerd. Op dit moment zijn er geen geldende beleidskaders die een intensivering van deze taken en/of toevoeging van taken op dit punt vanuit de subsidie aan de bibliotheek rechtvaardigen. Het staat de bibliotheek natuurlijk vrij op dit punt zelf andere financiering te organiseren.

Overleg met de bibliotheek

In de afgelopen periode hebben wij een constructief overleg gevoerd met de bibliotheek over het advies van de Rijnbrinkgroep en de ontwikkeling van een toekomstbestendige bibliotheek. Om de bibliotheek

in staat te stellen de huidige organisatie van de bibliotheek om te vormen naar een toekomstbestendige bibliotheek stellen wij éénmalig een, binnen de cultuurbegroting gereserveerd bedrag, van € 50.000,- beschikbaar voor het opstellen van een reorganisatie- en ontwikkelplan door de bibliotheek en de hieruit voortvloeiende frictiekosten. Het bedrag is beschikbaar in onze begroting voor frictiekosten culturele instellingen (als gevolg van eerdere bezuinigingen op o.a. de bibliotheek).

Door geld te besparen op de basisbibliotheek kan de bibliotheek geld herschikken voor de ontwikkeling van basisvaardigheden/laaggeletterdheid, de doorgaande leeslijn en de mobiele bibliotheek. Deze aanvullende bouwstenen sluiten aan bij het onderwijsachterstandenbeleid en thema's uit de Sociale Agenda 2020³, zoals talentontwikkeling, sociale stijging en participatie.

Stadsvisie Cultuur

Zoals u weet zijn wij ook bezig met het opstellen van een nieuwe visie op cultuur. Dat proces is zo goed als afgerond. Wij verwachten dat wij dit voorjaar u een raadsvoorstel hierover kunnen aanbieden. Bij de stadsvisie stelt u de nieuwe kaders vast voor het cultuurbeleid.

Idealiter hadden wij een volgorde aangehouden waarbij wij het traject rondom een toekomstige bibliotheek hadden opgepakt, nadat u de kaders voor het nieuwe cultuurbeleid heeft vastgesteld. Uw motie en de sluiting van de wijkfilialen waren voor ons echter genoeg reden om het traject rondom de bibliotheek direct op te pakken en te komen tot een adequate oplossing. Door de betrokkenheid van de bibliotheek bij het opstellen van de nieuwe cultuurvisie is in ieder geval aan de voorkant het nodige gedaan om beide trajecten goed op elkaar af te stemmen.

Hoogachtend,
Burgemeester en Wethouders van Almelo,

de loco-secretaris, de burgemeester,

mr. A.J.G. Leijdekkers J.H.M. Hermans-Vloedveld

³ De Sociale Agenda 2020 (kenmerk: Raad 1200216) is op 12 juni 2012 vastgesteld door de gemeenteraad en is een strategisch visiedocument op het sociale domein, dat is opgesteld op basis van adviezen uit de stad.

Sector Samenleving

CDA-fractie
t.a.v. mevrouw Meijer

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Bezoekadres:
Haven Zuidzijde 30
7607 EW Almelo

telefoon: **(0546) 54 11 11**
e-mail: **gemeente@almelo.nl**
internet: **www.almelo.nl**

Uw brief
17 februari 2016

Uw kenmerk

Ons kenmerk
UIT - 1665699

Datum
15 maart 2016

Bijlage(n)

Doorkiesnummer
06-31 99 76 26

Behandeld door
A.S.M. Kamphuis

Zaaknummer
DCS - 1648111

Onderwerp

Schriftelijke vragen bibliotheek

Geachte CDA-fractie,

Op 17 februari 2016 heeft u het college van burgemeester en wethouders enkele vragen gesteld n.a.v. de raadsbrief 'de toekomstbestendige bibliotheek' die op 9 februari 2016 op de agenda van de raadsvergadering heeft gestaan. Via deze brief zullen we uw vragen beantwoorden.

Uw brief gaat feitelijk over drie verschillende onderwerpen en processen. Het 1^e onderwerp noemt u in de inleiding van de brief en gaat over een subsidie aan Hof88; het 2^e onderwerp gaat over de toekomstbestendige bibliotheek (uw vraag 1-3) en het 3^e onderwerp gaat over de cultuurvisie in relatie tot de bibliotheek (uw vraag 4).

1. Subsidie van € 50.000,- aan Hof88

In de raadsvergadering van 7 oktober 2014 is de Bestuursrapportage (Berap) 2014 vastgesteld waarin o.a. het volgende in de begroting aanwezige knelpunt was opgenomen: 'Theater Hof88 exploiteren € 50.000,-'. Het in de gemeentebegroting beschikbare budget voor Hof88 was lager dan het (volgens de opgestelde reële begroting) noodzakelijke budget voor de exploitatie van het theater. Voor de budgettaire neutrale overdracht van het theater aan de bibliotheek moest dit knelpunt worden opgelost. Dit bedrag is dus niet beschikbaar gesteld voor de bibliotheek maar voor Hof88, dat op dat moment nog onderdeel was van de gemeente Almelo.

Momenteel is het personeel van Hof88 nog steeds vanuit de gemeente gedetacheerd bij de bibliotheek. Het streven is om het personeel per 1 juli 2016 over te hevelen naar de bibliotheek.

2. De toekomstbestendige bibliotheek

Wat was direct de aanleiding voor de gemeente om voor de bibliotheek advies aan de Rijnbrinkgroep te vragen? Waarom heeft de bibliotheek niet zelf initiatieven daartoe genomen?

De gemeenteraad heeft, via de motie van 13 november 2014, het college de opdracht gegeven om te zoeken naar een oplossing voor het wegvallen van het bibliotheekfiliaal in de Schelfhorst en te bewerkstelligen dat er een bibliotheekfunctie voor de bewoners in de wijken beschikbaar blijft. Tevens werd gevraagd of voor andere wijken ook een mogelijkheid te vinden is om een bibliotheekfunctie te creëren en de resultaten hiervan mee te nemen in de kerntakendiscussie.

De uitvoering van deze motie is de directe aanleiding geweest om advies te vragen aan de Rijnbrinkgroep. Daarnaast was het college, begin 2015, nog op zoek naar mogelijke bezuinigingen binnen de cultuursector. Aangezien de bibliotheek de afgelopen jaren al veel bezuinigd had, heeft de gemeente de Rijnbrinkgroep ook gevraagd te onderzoeken of er nog nieuwe reële bezuinigingsmogelijkheden waren bij de bibliotheek.

De doorontwikkeling naar een toekomstbestendige bibliotheek (met daarbij aandacht voor de jeugd en bibliotheekfunctie in de wijk) was echter duidelijk de hoofdplicht voor het onderzoek. Al snel werd duidelijk dat de gemeenteraad niet wilde bezuinigen op cultuur en is deze vraag niet verder uitgewerkt. De gemeente had een duidelijk belang in dit onderzoek, namelijk de uitvoering van de motie van de gemeenteraad en het inventariseren van bezuinigingsmogelijkheden. Daarom heeft de gemeente de Rijnbrinkgroep om een advies gevraagd en niet de bibliotheek zelf.

Als in 2015 reeds duidelijk was dat er naar het oordeel van het college de bibliotheek meer subsidie zou nodig hebben dan vastgelegd in eerdere besluiten, waarom is dit niet meegenomen in de begroting 2016?

De implementatie van de toekomstbestendige bibliotheek kan worden gerealiseerd binnen de in de gemeentebegroting beschikbare structurele middelen voor de bibliotheek en daarom was een aanpassing van de begroting 2016 niet nodig.

Zoals u in uw brief aangeeft, is zelfs de structurele subsidie van 2016 met € 20.000,- omlaag bijgesteld, zoals besloten is in de Voorjaarsnota 2012 (jaarschijf 2016). Ook de korting in het gemeentefonds in 2016 van € 35.000,- voor E-books is verwerkt in de subsidiebeschikking 2016. De eenmalige subsidie van € 50.000,- (voor o.a. het opstellen van een reorganisatie- en ontwikkelplan aan de bibliotheek Almelo) is begin december 2015 beschikbaar. Een substantieel deel van dit bedrag komt uit het eerder door de gemeenteraad beschikbaar gestelde incidentele budget voor frictiekosten culturele instellingen.

Wat is de aanleiding voor het college om voor de bibliotheek als gesubsidieerde instelling een uitzondering te maken en wel een subsidie toe te kennen van € 50.000,- voor organisatie- en frictiekosten?

Zowel in de Voorjaarsnota 2011 als in de Voorjaarsnota 2012 heeft de bibliotheek een structurele bezuiniging opgelegd gekregen. Van een bedrag van € 20.000,- in 2012 is het bezuinigingsbedrag opgelopen naar € 235.000,- in 2016. Een tweede bezuiniging betreft de korting van het Rijk op het gemeentefonds (voor E-books), die is doorvertaald naar een korting op het beschikbare budget van de bibliotheek. Zoals hierboven beschreven is dat een extra korting van € 35.000,- in 2016. Dit bedrag zal oplopen tot een bedrag van 54.000,- in 2018. Dat betekent een totale bezuiniging van € 289.000,- in 2018.

Een zo'n grote bezuiniging heeft gevolgen voor de begroting van de bibliotheek, de organisatie en de uitvoering van het bibliotheekwerk. Zo heeft de bibliotheek twee vestigingen moeten sluiten. De subsidie van € 50.000,- is noodzakelijk voor de doorontwikkeling naar een toekomstbestendige bibliotheek. Hiervoor moet de bibliotheek o.a. een reorganisatie- en ontwikkelplan schrijven op basis van het Rijnbrinkrapport. Het is de bedoeling dat de bibliotheek door geld te besparen op de basisbibliotheek geld kan herschikken voor de ontwikkeling van basisvaardigheden/ laaggeletterdheid, de doorgaande leeslijn en de mobiele bibliotheek.

3. Cultuurvisie in relatie tot de bibliotheek

De integrale afweging t.a.v. cultuur, de zogenoemde cultuurvisie, kan dit voorjaar nog worden verwacht, waarom is voor de bibliotheek een uitzondering gemaakt en al op voorhand extra financiële ondersteuning verleend?

Zoals hierboven al beschreven, is de directe aanleiding voor het onderzoek van de Rijnbrinkgroep de uitvoering van de motie van de raad. Begin 2015 zijn beide trajecten (Rijnbrinkgroep en bibliotheek en het formuleren van stadsvisie cultuur) nagenoeg tegelijkertijd gestart en zijn ze gelijk opgelopen tot de zomer 2015.

Het traject rondom de cultuurvisie bleek echter meer tijd te vergen dan voorzien was omdat de scenario's met meerdere partijen in de stad besproken werd tijdens bijeenkomsten in het Theaterhotel, Naxt en tijdens een politiek beraad.

Het was de bedoeling dat de doorontwikkeling van de bibliotheek, die past in de concept-cultuurvisie, mee te nemen in het raadsvoorstel rondom de cultuurvisie.

Toen duidelijk werd dat de gemeenteraad voorlopig nog geen besluit kon nemen over de cultuurvisie, hebben we besloten om het traject rondom de bibliotheek binnen de huidige budgetten en beleidskaders af te wikkelen. Vooral omdat de raad al ruim een jaar geleden in haar motie om deze doorontwikkeling had gevraagd.

Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Almelo,
de secretaris, de burgemeester,